

Bez pčela nema ni ljudi

Bez obzira na to što ga krasi danas gotovo do kraja obzvređene vrline poput skromnosti, umerenosti i staloženosti, jedan je od prepoznatljivijih rođenih Starčevaca. Takođe, spada u najuspešnije lokalne pčelare, a poznato je da se tom plemenitom veštinom teško ko može baviti bez prethodno nabrojanih vrednosti, što dodatno pojašnjava razloge zbog kojih mnogi rado komuniciraju s njim! Iz navedenog proizilazi da je ekskluzivni gost poplurane rubrike tekućeg broja najstarijeg vojvođanskog seoskog glasila Kosta Aća, penzioner i istaknuti starčevaki pčelar.

Kosta Aća, rođen je 2. juna 1946. godine u Starčevu, od majke Ljubice i oca Dušana, kao najmlađi od tri brata. Oženio se 1978. godine Gradimirkom, s kojom je podigao Branku (30) i Dušanku (28). Uživao i u unučadima - od starije ćerke ima Tadiju, a od mlađe Stašu i Borisa. Osmoletku je završio u Starčevu, a potom i tri razreda mašinskog smera Škole učenika u privredi. Po odsluženju JNA zaposlio se u "Staklari", gde je na radnom mestu "izrada termo-izolacionog stakla" proveo čitavu deceniju. Nakon toga prelazi u "Gran-eksport", u kom kao mašin-bravar na održavanju mlinske opreme ostaje do penzije 2006. godine. U međuvremenu se pomalo bavio ratarstvom, a od 1978. godine ozbiljnije se posvećuje pčelarstvu. Danas poseduje oko 40 košnica i jedan je od viđenijih proizvođača kvalitetnog meda u selu. S tim u vezi, već u dva mandata je član Izvršnog odbora veoma uspešnog Društva pčelara Starčevo. Nekada je bio blagajnik u Savezu socijalističke omladine, a početkom šezdesetih je nekoliko sezona kao centarfor odigrao za "Borac".

Kako je odrastao mali Kosta?

- Poput skoro svih porodica u posleratno vreme i moja je bila veoma siromašna. Otac je imao opančarsku diplomu, ali s njom nije mogao bog-zna-kako da prosperira, jer je morao da radi krišom zbog ondašnjig odnosa države prema privatnim delatnostima. Industrijalizacijom se zaposlio u Staklari, dok je majka bila domaćica, a kako bi nam što više olakšali život radili su i kao nadničari. Zauzvrat smo se trudili da im te muke olakšamo na razne načine, najviše brinući o kući i stoci. Zahvaljujući svemu, nismo ostali neškoloovani, završili smo zanate i postali normalni ljudi. Detinjstvo je proticalo na lep način, pa iako nismo znali za letovanja na moru, sasvim dobro smo se provodili po polju, kupajući se na kanalima, loveći ribe mrežom... Nije bilo zagađenja, pa je voda mogla i da se pije! U ritu je bilo svega - svinja, ovaca, krava, gusaka, konja, ali i voća i nama omiljenih lubenica. Jedne godine Zadruga je zasadila ogromne parcele bostana, koji je čuvao vrlo strogi deda Mavra. Da bi se nekako dokopali tih poslastica poslužili smo se lukavstvom. Znajući za deda Mavrinu slabost prema dobroj kapljici poturili smo mu tada jedinu vrstu rakije - dudinjaru, što je ovaj oberučke prihvatio. Ne samo da je dozvolio da se dobro zaslavimo, već nam je onako razgaljen i zapevao. Zimi bi se po ceo dan klizali na Ponjavici ili Nadelu. Sličuge su bile ručne izrade, tako što se drvo sa žicom kanapima kačilo za obuću. I u vezi toga pamtim jednu anegdotu: kako bi prešli na drugu stranu kanala u ritu kod Trnice, preskakali smo zaleđenu vodu, a izvesni Zoran propao je kroz tanak led. Kada smo ga

izvukli iz hladne vode, doslovce je cvokotao, pa iako se na njemu sve mrzlo, dugo se opirao odlasku kući plašeći se reakcije ukućana. To dovoljno govori o odnosu dece i roditelja...

Škola...

- Do četvrtog razreda pohađao sam tzv. donju školu kod učiteljice Stojanke, koja je bila stroga, ali nas je mnogo čemu naučila. Vaspitavala nas je da ne budemo bahati. Za knjigu nisam mnogo mario, išlo mi je od svega po malo. Tih dana sam se ponajviše družio sa sada pokojnim Stančetom, kog je sudbina odvela u Nemačku, a ostatak družine činili su Rada, Đura, Laza, Nikola... U pamćenju mi je ostala jedna školska priredba o Danu republike 29. novembra. Na generalnoj probi, recitovanjem sam zasenio i neuporedivo bolje učenike. Međutim, na samoj priredbi u Sali Štimac (današnji "Meks"), opasno sam zatajio. Drugom prilikom drug iz odeljenja Kosta Mihajlović je trebalo da svira harmoniku, a zbog nemaštine nije imao šta da obuče, pa sam mu pozajmio pantalone. Interesantno je da kad-god se sretnemo do dana-današnjeg on me podseti kako bez te pomoći ne bi mogao da nastupi. Malo smo imali, ali smo bili mnogo zadovoljniji od današnje mladeži.

Mladost...

- Kako je vreme odmicalo, ekonomska situacija se popravljala, što je ostavljalo i više vremena za druženje. Krajem pedesetih bio je popularan korzo od stare ambulante do Mesne zajednice. Počinjalo je u četiri sata popodne i trajalo do prvog mraka. Momci su šetali s jedne, a devojke u pratnji baba i mama s druge strane. Nešto kasnije zbivanja su preseljena u novosagrađeni Dom kulture. Usledile su igranke uz muziku s ploča, a za starije generacije bile su nepojmljive okretne igre poput tvista. U kontaktu s devojkom nije se moglo daleko otići. Nakon odigranog plesa, po koja reč i to je sve. Bilo je ponekad i koškanja, a incidenti nikada nisu bili takvi da bi morala da interveniše milicija. Bilo je to mnogo mirnije vreme...

Fudbal...

- Nastupao sam šezdesetih, kada je harala odlična generacija "Borca" čija su okosnica bili Nikolić, Mančić, braća Fest... Tokom jedne godine porodica Čerčil je oformila drugu ekipu pod nazivom "Partizan", koja je igrala u ritu, kod Hipodroma. Trajalo je samo jednu sezonu, jer je "Borac" bio bolje finansiran. Tamo se tada davalo mnogo, izgrađen je novi stadion. Sećam se jednog gostovanja u Crepaji, na koje smo putovali kamionom, a zbog milicije smo se krili pod ceradom. Uhvatio nas pljusak, pa iako smo pobedili, to nas je koštalo zdravlja.

Pčelarstvo...

- Ljubav prema pčelama stekao sam od komšije deda Slavka Grubetića, koji je bio jedan od ozbiljnijih pčelara u selu. Moj drug Đura i ja smo 1972. godine rešili da kupimo dve košnice, a proizvodnji meda ozbiljnije sam se posvetio nakon ženidbe. Kod tih plemenitih insekata najviše me fascinira organizacija. Ništa nije prepušteno slučaju od matice koja je glavna, preko čuvara, vodonoša, do radilica, sakupljačica... Danas u Društvu nas ima pedesetak, mahom iz Starčeva, a zahvaljujući dobrom predsedniku i rukovodstvu postižemo izvanredne rezultate. Predavanja su veoma korisna. Svi su spremni da u svakom momentu pomognu, a i druženje je na visokom

nivou. Veliki problem je korišćenje raznih preparata za lečenje pčela od vaši, koji dovode do toga da med nije zdrav. Mi u Društvu te bolesti tretiramo s mravljom i oksalnom kiselinom, čime održavamo kvalitet na vrhunskom nivou.

Starčevo, danas?

- Raduje me što selo napreduje, gradi se kanalizacija, lepo je šetalište, kao i svi ostali novi objekti. Insistirao sam da se izgradi neki bazen, neznam koliko je to izvesno, ali za decu bi to bilo idealno. Naše Društvo je tražilo medonosne sadnice, ali ja sam za sadnju bilo kakvog drveća.

Tako govori ovaj smiren i jednostavan čovek, a sugrađanima poručuje:

- Zbog upotrebe pesticida i herbicida u ratarstvu, naše pčele su velikoj opasnosti. Najopasniji je "gaučo", koji su proizveli Nemci, ali ga ni oni sami ne upotrebljavaju. S druge strane, naši poljoprivrednici ga troše nemilice, a da znaju kakve opasnosti od njega vrebaju išli bi u skafanderima. Upozorenja radi Ajnštajn je jednom izjavio da "posle nestanka pčela, čovečanstvu ostaje još samo četiri godine".